

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2000/55

Karar Sayısı : 2000/26

Karar Günü : 4.10.2000

R.G. Tarih-Sayı :27.10.2000-24213

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Mersin 2. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 4.1.1961 günlü, 213 sayılı "Vergi Usul Kanunu"nun 4369 sayılı Yasa ile değiştirilen 359. maddesinin (a) bendinin son paragrafında yer alan "...hüküm tarihinde..." sözcüklerinin, Anayasa'nın 2., 10., 11. ve 38. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptali istemidir.

I- OLAY

Verilen süre içinde 1993 yılına ait yasal defter ve belgelerini ibraz etmeyen sanık hakkında açılan kamu davasında 213 sayılı Yasa'nın 344. maddesiyle yollamada bulunulan 358. maddesinin (a) bendinin son paragrafında yer alan "...hüküm tarihinde..." sözcüklerini Anayasa'ya aykırı bulan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

213 sayılı Yasa'nın 359. maddesinin itiraz konusu sözcükleri de içeren (a) bendi şöyledir:

"Madde 359-

a) Vergi kanunlarına göre tutulan veya düzenlenen ve saklanma ve ibraz mecburiyeti bulunan;

1) Defter ve kayıtlarda hesap ve muhasebe hileleri yapanlar, gerçek olmayan veya kayda konu işlemlerle ilgisi bulunmayan kişiler adına hesap açanlar veya defterlere kaydı gereken hesap ve işlemleri vergi matrahının azalması sonucunu doğuracak şekilde tamamen veya kısmen başka defter, belge veya diğer kayıt ortamlarına kaydedenler,

2) Defter, kayıt ve belgeleri tahrif edenler veya gizleyenler (Varlığı noter tasdik kayıtları veya sair suretlerle sabit olduğu halde, inceleme sırasında vergi incelemesine yetkili kimselere defter ve belgelerin ibraz edilmemesi gizleme demektir.) veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar (Muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge, gerçek bir muamele veya duruma dayanmakla birlikte bu muamele veya durumu mahiyet veya miktar itibariyle gerçeğe aykırı şekilde yansıtan belgedir.),

Hakkında altı aydan üç yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

Hükmolunan hapis cezasının para cezasına çevrilmesinde, hapis cezasının her bir günü için, sanayi sektöründe çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için hüküm tarihinde yürürlükte bulunan asgari ücretin bir aylık brüt tutarının yarısı esas alınır ve hükmolunan bu para cezası ertelenemez."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, iptali istenen yasa kuralı ve dayanılan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve öteki yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 2., 10., 11. ve 38. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülerek, 4.1.1961 günlü, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 4369 sayılı Yasa ile değişik 359. maddesinin son paragrafında yer alan "...hüküm tarihinde..." sözcüklerinin iptali istenmiştir.

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, mahkemeler, bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları kanun ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırlarsa o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve Mahkeme'nin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

Vergi mükellefi olan sanıktan 1993 yılına ait vergi ile ilgili defter ve belgelerin istendiği, 11.5.1998 gününde yapılan tebligata ve verilen süreye karşın mükellefin gereğini yerine getirmediği anlaşıldığından, 30.7.1998 günlü iddianame ile sanık hakkında Haziran 1998 tarihinde işlediği vergi kaçakçılığı suçundan 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 344. maddesiyle yollamada bulunulan 359. maddesinin birinci fıkrası uyarınca cezalandırılması için kamu davası açılmıştır.

Türk Ceza Kanunu'nun 2. maddesinde;

"İşlendiği zamanın kanununa göre cürüm veya kabahat sayılmayan fiilden dolayı kimseye ceza verilemez. İşlendikten sonra yapılan kanuna göre cürüm veya kabahat sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz. Eğer böyle bir ceza hüküm olunmuşsa icrası ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.

Bir cürüm veya kabahatin işlendiği zamanın kanunu ile sonradan neşrolunan kanunun hükümleri birbirinden farklı ise failin lehinde olan kanun tatbik ve infaz olunur" denilmektedir.

213 sayılı Yasa'nın 359. maddesi 22.7.1998 günlü, 4369 sayılı Yasa ile değiştirilmiş başka düzenlemeler yanında itiraz konusu "...hüküm tarihinde..." sözcüklerini de içeren kural getirilmiştir.

Ceza hukukunun temel ilkelerinden olan Türk Ceza Kanunu'nun 2. maddesi hükmü uyarınca, sanık hakkında lehe olan değişikliklere uyulması koşuluyla, suç tarihinde yürürlükte olan yasa hükümleri uygulanacağından 1.1.1999 gününde yürürlüğe giren itiraz konusu kural, sanık lehine olmaması nedeniyle, mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı kural değildir.

İstemin başvuran Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

4.1.1961 günlü, 213 sayılı "Vergi Usul Kanunu"nun 4369 sayılı Yasa ile değiştirilen 359. maddesinin (a) bendinin son paragrafında yer alan "...hüküm tarihinde..." sözcükleri başvuruda bulunan Mahkeme'nin davada uygulayacağı kural olmadığından, buna ilişkin itirazın Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 4.10.2000 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili	Üye	Üye
Haşim KILIÇ	Samia AKBULUT	Yalçın ACARGÜN
Üye	Üye	Üye
Sacit ADALI	Ali HÜNER	Fulya KANTARCIOĞLU
Üye	Üye	Üye
Mahir Can ILICAK	Rüştü SÖNMEZ	Ertuğrul ERSOY
Üye		Üye
Tülay TUĞCU		Ahmet AKYALÇIN